

Nazywanie świata – odmienna metoda nauki czytania

Nazywanie świata to jedna z nowatorskich metoda, którą stosujemy w przedszkolu w pracy z naszymi dziećmi. Dotyczy ona wczesnej nauki czytania i znajduje zastosowanie już w grupie dzieci 3 letnich. Jej autorka, dr Irena Majchrzak, socjolog z wykształcenia, wprowadziła i sprawdziła jej skuteczność najpierw w Meksyku, a od kilkunastu lat „odmienna nauka czytania” cieszy się również dużą popularnością w Polsce.

Podstawowe elementy odmienniej metody nauki czytania stanowią kolejne ogniwa łańcucha zabaw, zajęć i gier, które mają przygotować dziecko do dostrzegania znaczenia zaszyfrowanego w słowie pisanym, a więc tego co najważniejsze w procesie czytania – rozumienia treści.

Etapy wprowadzania dziecka w świat pisma.

1. Akt inicjacji – wprowadzenie wizytówek z imionami dzieci. Na wizytówkach wpisujemy imiona według propozycji dzieci. Mogą być zdrobnienia. Wizytówki wypisujemy przy dziecku, objaśniając każdą napisaną literę. Następnie wizytówki rozwieszamy w sali, w miejscach wybranych przez przedszkolaków np.: na szufladkach, ścianach, bokach szafek itd.

2. Ściana pełna liter – na długiej taśmie przygotowujemy alfabet do demonstracji z literami pisanymi i drukowanymi, dużymi i małymi, który jest na stałe przymocowany do tablicy lub jednej ze ścian w sali. Alfabet uzmysławia dzieciom, że wszystkie, tak różne w brzmieniu imiona, zostały zapisane za pomocą ograniczonej liczby znaków. Dzieci w sposób spontaniczny odszukują litery, które są w imionach.

3. Prezentacja alfabetu – nauczycielka prezentuje wszystkie litery alfabetu duże i małe. Jedna litera na dzień. Omawia ich kształt oraz brzmienie. Dzieci sprawdzają, czy wskazana litera znajduje się w ich imieniu.

4. Targ liter- polega na wymianie z innymi dziećmi poszczególnych liter zawartych we własnym imieniu lub nazwach wybranych do zabaw desygnatów. Ten etap jest przeplatany różnorodnymi czynnościami manualnymi, aktywizującymi dziecko i utrwalającymi poznane liter. „Targ liter” to okres różnych zabaw i gier z wykorzystaniem liter, sylab i wyrazów o prostej budowie. W czasie tych zabaw dziecko powinno kojarzyć dźwięk (głoskę) z jej zapisem graficznym (literą).

5. Gry sylabowe - polegają one na łączeniu sylab w wyrazy. Na kartkach papieru piszemy sylaby, najpierw tylko proste a później bardziej skomplikowane i rozdajemy je dzieciom pytając „Masz słowo, czy nie masz słowa?”, komu sylaby ułożą się w słowa ten wygrywa.

6. Nazywanie świata - to ćwiczenie, które polega na przyporządkowaniu odpowiedniej nazwy do wszystkiego co znajduje się wokół nas. To etap, podczas którego dzieci etykietują przedmioty w sali. Im więcej liter dziecko poznało, tym łatwiej dochodzi do rozszyfrowania znaczenia danego słowa.

7. Gry czytelnicze - polegają one na dokładaniu kartek z wyrazami a następnie całymi zdaniami do odpowiadającym im obrazkom. Na tym etapie ćwiczy się także rozumienie poleceń.

8. Sesje czytania - to wydzielony czas ok.15 - 20 minut, w którym sala zamienia się w czytelnię z jej właściwym rytuałem zachowania. Jest to czas na rozwiązywanie układanek słowno-obrazkowych oraz na przeglądanie a później na czytanie książek – krótkich tekstów.

Rozkład treści programowych w poszczególnych grupach wiekowych

Dzieci trzyletnie

- Otrzymują imiona – inicjacja.
- Zajęcia poświęcone zamianie wizytówek „pisanych” na „drukowane”.
- Sprawdzają obecność z wykorzystaniem wizytówek, siadają na swoich (podpisanych imieniem) krzeselkach, bawią się w „deszcz wizytówek”, pociąg, itp.
- Szukają „swoich” liter na ściennym alfabecie.
- Otrzymują koperty z literami swoich imion (składają posługując się wzorem umieszczonym na kopercie, a następnie starają się to zrobić z pamięci).
- Dzieci szukają w imionach kolegów „swoich” liter, mogą je liczyć w inny sposób np.: porównując częstotliwość ich występowania.
- Dzieci wykonują inne ćwiczenia z imionami i literami, zainicjonowane przez nauczyciela.
- Wstęp do Nazywania Świata (lala, miś, krokodyl, itp.)

Dzieci czteroletnie

- Dzieci robią to co poprzednio (zabawy z wizytówkami tak jak w grupie trzylatków). Ponadto:
- Dzieci kontynuują Nazywanie Świata – poprzez dokładanie do przedmiotów otaczających je w sali, najpierw nazwy w formie rzeczowników, następnie dodając przyimki oraz czasowniki (krótkie zdania lub polecenia).
- Nauczycielka demonstruje dzieciom Alfabet (na podstawie imion).
- Codziennie przez 10 – 15 minut dzieci będą grały w loteryjkę z własnymi imionami.
- W drugiej połowie roku szkolnego przeprowadzamy Targ Liter.
- Wprowadzamy sesje czytania, czyli wydzielone ok. 15 - 20 minut, czas w którym sala zamienia się w czytelnię z jej właściwym rytuałem zachowania. Jest to czas na rozwiązywanie układanek słowno-obrazkowych oraz na przeglądanie książek.

Dzieci pięcioletnie

- Wszystkie dzieci uczestniczą w sesjach czytania, przy czym podpisy w układankach słowno - obrazkowych powinny być bardziej skomplikowane.
- Należy pracować już ze zdaniami.
- Wraz z upływem czasu dzieci przechodzą do czytania prostych książeczek.

Oczekiwane efekty

- dziecko poprawnie wymawia wszystkie głoski i grupy spółgłoskowe;
- dziecko zna istotę symbolu graficznego;
- dziecko rozpoznaje zapis własnego imienia;
- dziecko rozwija własną gotowość do podjęcia nauki czytania i pisania;
- dziecko rozpoznaje litery drukowane i pisane, wielkie i małe;
- dziecko rozwiązuje proste rebusy literowo-obrazkowe i wyrazowo-obrazkowe;
- dziecko tworzy i czyta wyrazy, zdania oraz krótkie teksty;
- dziecko rozwija własne zainteresowania czytelnicze.